

VÝROČNÁ SPRÁVA

ETP SLOVENSKO

CENTRUM PRE UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

POSLANIE

Podpora regionálneho rozvoja, ochrana životného prostredia a pomoc v rozvoji sociálneho, ekonomického, vzdelávacieho a kultúrneho potenciálu jednotlivcov, organizácií a komunít s dôrazom na znevýhodnené regióny, spoločensky znevýhodnené skupiny a etnické menšiny.

OBSAH

PRÍHOVOR

ETP SLOVENSKO

O NÁS	4
NÁŠ TÍM	5
ČO ROBÍME	8
ROK 2013	8
CIELE PRE ROK 2014	10
OCENENIE	12

PROJEKTY 2013

KOMUNITA NA CESTE K PROSPERITE	14
PREDŠKOLSKÉ KLUBY	14
FINANČNÉ VZDELÁVANIE	16
ZDRAVOTNÁ OSVETA	17
NOVÉ HORIZONTY	17
MIMOŠKOLSKÉ AKTIVITY	18
MENTORSKÝ PROGRAM	18
MOSTY Z CHUDOBY	19
BUDUJEME NÁDEJ - Z CHATRČE DO 3E DOMU	20
UČME SA UČIŤ SA - METÓDA FEUERSTEINOVHO INŠTRUMENTÁLNEHO OBOHACOVANIA	23
ROMANET	25
SPORIACI PROGRAM - SPLŇME SI SVOJ SEN	27
ART4ROM	28
ŠANCA PRE RÓMOV	30

KOMUNITNÉ CENTRÁ

KOMPLEXNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY PRE MIGRANTOV - ETC HUMENNÉ	30
	38

NAŠI DONORI A PARTNERI	40
------------------------	----

NAPÍSA LI O NÁS MY	43
--------------------	----

FINANČNÁ SPRÁVA	44
-----------------	----

PRÍHOVOR

Rok 2013 bol pre nás ďalším produktívnym a veľmi zaujímavým rokom. Tak, ako po minulé roky, poskytova-
li sme podporu znevýhodneným skupinám obyvateľov Slovenska
a utečencom z Afganistanu, Somálska, Eritrey, Etiópie a Sudánu.

**Povzbudzovali sme snahu našich klientov pomáhať
sebe, svojej rodine a vlastnej komunite, čo nie je ľah-
ká úloha, pretože naši klienti žijú vo veľmi chudobných pod-
mienkach a nezriedka čelia diskriminácii a predsudkom.**

Vladimír Ira
predseda Výkonnej rady

V uplynulom roku sme realizovali viacero sociálnych inovácií, vý-
sledky ktorých môžu byť inšpiráciou na zlepšenie kvality a postu-
pov sociálnej práce v marginalizovaných rómskych komunitách (MRK).

Jednou z inovatívnych metód sociálnej práce bola intenzívna podpora klien-
tov pri svojpomocnej výstavbe rodinných domov v Rankovciach. Šesť mla-
dých rodín si najprv z vlastných úspor odkúpilo pozemky od obce, neskôr sme
im poskytli mikropôžičku, ktorá im umožnila legálne si postaviť rodinné domy
do osobného vlastníctva. Ďalšie rodinné domy plánujeme stavať s klien-
tmi v roku 2014 v Rankovciach a v Moldave nad Bodvou v osade Budulovská.

Slávka Mačáková
riaditeľka

ETP Slovensko ako prvá nezisková organizácia na Slovensku od roku 2013
zavádza do vzdelávania detí z MRK Feuersteinovu metódu Inštrumentál-
neho obohacovania, a to prostredníctvom neformálnych predškolských
klubov v desiatich komunitných centrách a popoludňajších klubov v dvoch
základných školách. Používanie Feuersteinovej metódy vo výučbe pomoh-
lo rozvinúť kognitívne procesy a abstraktné myslenie žiakov dvoch zá-
kladných škôl – v Košiciach-Šaci a vo Veľkej Ide. Žiaci nultých ročníkov
sa naučili porovnávať, plánovať, strategicky riešiť úlohy, rozvinuli a obo-
hatili si slovnú zásobu a schopnosť komunikovať aj v slovenskom jazyku.

V desiatich komunitných centrách v Košiciach-Šaci, Krompachoch, Moldave
nad Bodvou, Ostrovanoch, Rankovciach, Rudňanoch, Sabinove, Spišskom
Podhradí, Starej Ľubovni a Veľkej Ide sme pokračovali v poskytovaní
komplexných sociálnych služieb a vzdelávania sociálne vylúčeným
obyvateľom MRK.

Služby poskytujeme obyvateľom všetkých vekových kategórií, prístupom „od kolísky po hrob“. Dôraz kladieme na kvalitnú predškolskú prípravu, pomoc a podporu žiakov prvých a posledných ročníkov ZŠ, stredoškolákov a vysokoškolákov.

Veľkú pozornosť sme venovali utečencom, ktorí našli po dohode Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) s Úradom vlády Slovenskej republiky dočasné útočisko a ochranu v Evakuačnom tranzitnom centre (ETC) v Humennom. Utečencom poskytujeme sociálne a zdravotné služby, vzdelávame deti aj dospelých a pomáhame im pripraviť sa na nový život v nových krajinách.

S radosťou môžeme povedať, že výsledky, ktoré dosiahli naši klienti v roku 2013, nám ukazujú, že ideme správnym smerom.

Rok 2013 nás však zaskočil brutálnym zásahom príslušníkov polície v osade Budulovská v Moldave nad Bodvou. Počas policajnej razie boli zbití aj obyvatelia osady, s ktorými dlhé roky spolupracujeme, pôsobia ako dobrovoľníci alebo tútori v komunitnom centre v osade. Sú členmi Divadla z chatrče, ktoré vystupovalo na desiatkach podujatí na Slovensku, v Maďarsku a tiež v Bruseli. Veríme, že nezávislé vyšetrovanie policajnej razie bude čoskoro ukončené a že budú vyhovené postihy voči všetkým, ktorí nepostupovali pri výkone svojej práce v súlade s platnými zákonmi.

Chceme sa poďakovať našim darcom, donorom, sponzorom, podporovateľom, priaznivcom a fanúšikom. Predovšetkým však patrí vďaka našim zamestnancom v evakuačnom centre, v 10 komunitných centrách a tiež pri výstavbe domov za ich pracovné nasadenie a aktívnu prácu v neľahkých podmienkach.

ETP si svojím viac ako pätnásťročným pôsobením v znevýhodnených komunitách získalo rešpekt na národnej aj medzinárodnej úrovni, a to najmä vďaka dôslednej aplikácii inovatívnych komplexných postupov, ktoré prinášajú konkrétne zlepšenia životnej úrovne obyvateľom rómskych osád. O naše inovatívne postupy sa zaujímajú predstavitelia verejnej správy na Slovensku, zástupcovia zahraničných ambasad, Európskej komisie a sponzori projektov poskytujúci podporu na odstraňovanie sociálno-ekonomicky znevýhodnených regiónov a komunít.

Vo výročnej správe Vám predstavujeme výsledky nášho snaženia a úspechy našich klientov v roku 2013. Veríme, že Vám táto správa poskytne dostatok informácií. Ak sa chcete dozvedieť o našej práci viac, informácie nájdete na našej webovej stránke, ktorú pravidelne aktualizujeme, alebo nám napíšte a zavolajte.

Vladimír Ira, *predseda Výkonnej rady*
Slávka Mačáková, *riaditeľka*

ETP SLOVENSKO

O NÁS

ETP Slovensko je nezisková konzultačno-vzdelávacia organizácia, ktorá pomáha znevýhodneným sociálne vylúčeným obyvateľom postaviť sa na vlastné nohy a postarať sa o seba a svoje rodiny. Rómskym rodinám sa venujeme už pätnásť rok, utečenom piaty. Vo svojej práci sa riadime dvoma hlavnými princípmi: holistický prístup k sociálnemu a ekonomickému rozvoju a pevné presvedčenie, že sociálne vylúčenie je možné odstrániť iba dlhodobou a komplexnou sociálnou prácou, ktorej súčasťou je aktívne zapojenie jednotlivcov a komunít do riešení. Zo skúseností vieme, že zmenu možno očakávať len, keď vybudujeme dostatočne výkonnú sieť komunitných centier, vzdelaných sociálnych pracovníkov, osvietených členov miestnych samospráv a sebestačných klientov.

NÁŠ TÍM V ROKU 2013

Výkonná rada

Vladimír Ira

Thomas Grey

Ľudmila Majláthová

Dozorná rada

Milena Buksárová

Katarína Štofánová

Arpád Lörinz

Kancelária Košice

Slávka Mačáková – riaditeľka

Michaela Csalová – zástupkyňa riaditeľky

Ľudmila Stašáková – koordinátorka sociálnej integrácie

Monika Doláková – analytická pracovníčka

Ondrej Kováč – účtovník

Slavomír Kutaš – koordinátor programu bývania

Martin Vavrinčík – koordinátor programu vzdelávania

Gabriela Jacková – asistentka

Lenka Czikková – projektová koordinátorka

Erika Bačová – projektová koordinátorka

Milena Kačmarčíková – projektová koordinátorka

Kornélia Fűrjészová – asistentka koordinátora vzdelávania

Lucia Hrubá – mediátorka pracovnej integrácie

Daniel Ščigulinský – supervízor predškolskej prípravy
a Mentorského programu

Slavomír Strakula – supervízor pre Finančné vzdelávanie

Erika Sabová – supervízorka Predškolskej prípravy

Mária Gedeonová – supervízorka sociálnej práce
Gabriela Valentovičová – supervízorka Zdravotnej
osvety

Jana Milkovová – administratívna pracovníčka
Tatiana Štofánová – práca s verejnosťou

Komunitné centrá – vedúci komunitných centier

KC Košice – Šaca: Lenka Kováčová, Jaroslava
Vorobeľová

KC Krompachy: Soňa Soláková

KC Ostrovany: Marián Trišč, Mária Bartová, Lukáš
Ryba

KC Moldava nad Bodvou: Irma Horváthová

KC Rankovce: Antónia Gordiaková, Monika Beňová

KC Rudňany: Dana Pustulková

KC Sabinov: Antónia Baňasová, Michaela Maršalová

KC Spišské Podhradie: Viera Gondová

KC Stará Ľubovňa: Daniel Ščigulinský, Soňa
Pavlovská

KC Veľká Ida: Lucia Lučaiová

Evakuačné tranzitné centrum Humenné

Martina Ficová – koordinátorka

Miroslava Mihoková – koordinátorka

Martina Dudyová – učiteľka

Marta Gutu – učiteľka

Tatiana Jurková – sociálna pracovníčka
Jaroslav Kušev – sociálny pracovník
Dáša Lukáčová – sociálna pracovníčka
Štefánia Miková – sociálna pracovníčka
Michal Parnica – sociálny pracovník
Lenka Paulíková – sociálna pracovníčka
Štefan Sablič – Kriško - sociálny pracovník
Vladimír Skoupil – sociálny pracovník
Dawood Khwaja – lekár
Irena Šprochová – pediatrička
Alica Kolesárová – zdravotná sestra
Mária Gedeonová – psychologička
Oľga Kostelníková – psychologička
Alena Kostelníková – psychologička
Sultan Roodwal – tlmočník
Sameera Paigham – tlmočnica
Geeta Khwaja – tlmočnica
Nawayee Naqibullah – tlmočník
Ketabji Mojtaba – tlmočník
Abdirashid Ali Shire – tlmočník
Abdulfatah Mussa Abdulahi – tlmočník
Abdlani Sahara – tlmočnica
Mohammed Abdirizak Hussien – tlmočník
Abdi Nieima Ahmed – tlmočnica
Abdi Abdirahman Ahmed – tlmočník

ČO ROBÍME

- rozvíjame sociálny, ekonomický, vzdelanostný a kultúrny potenciál jednotlivcov, organizácií a komunít, pričom dôraz kladieme na prácu so sociálne znevýhodnenými skupinami obyvateľov a etnických menšín;
- zlepšujeme kvalitu bývania obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít;
- podporujeme sociálne vylúčených obyvateľov pri osamostatňovaní sa a pri oslobodení sa zo závislosti od sociálnych dávok;
- chránime životné prostredie;
- podporujeme regionálny rozvoj;
- spájame tých, ktorí chcú pomôcť tým, ktorí sú na pomoc odkázaní.

Rok 2013

Počas roka 2013 sme v desiatich komunitných centrách a Evakuačnom tranzitnom centre zabezpečovali rozmanité vzdelávanie a kurzy starším deťom a dospelým podľa záujmu a potrieb a predškolské vzdelávanie detí vo veku do 6 rokov. Predškolské kluby od októbra 2013 doplnila výučba podľa Feuersteinovho inštrumentálneho obohacovania.

Dospelým klientom sme vytvárali pracovné miesta, pomáhali pri hľadaní zamestnania a zaškoľovali sme ich do práce priamo pri výstavbe domov a bytov. Všetkým vekovým skupinám sme pravidelne poskytovali finančné vzdelávanie. Venovali sme sa aj zdravotným a právnym problémom našich klientov. Sporiaci a mikropôžičkový program, obidva zamerané na zlepšenie kvality bývania našich klientov, sme aplikovali spoločne s príslušnými školeniami. Klienti tak získali lepšie zručnosti, ktoré im v budúcnosti pomôžu pri hľadaní zamestnania, dokončení vzdelania a tiež v tom, aby mali šance získať a udržať si zamestnanie.

V praxi overené riešenia, ktoré pomáhajú zmierňovať medzigeneračnú reprodukovanú chudobu v oblastiach bývania, vzdelávania, zdravia a zamestnávania sme predložili zodpovedným zástupcom relevantných ministerstiev, zahraničným a domácim návštevm, odbornej verejnosti a zástupcom Európskej komisie. Komunitné centrá poskytujú bezpečné a inšpiratívne prostredie pre vzdelávanie našich klientov a rozvoj ich talentov.

Plne si uvedomujeme, že nestačí podávať pomocnú ruku klientom v tých oblastiach, v ktorých si sami pomôcť nedokážu. Je potrebné pracovať aj s odbornou verejnosťou a tými, ktorí prijímajú rozhodnutia ovplyvňujúce nielen kvalitu života ľudí na okraji záujmu spoločnosti, ale všetkých obyvateľov Slovenska a Európskej únie.

CIELE PRE ROK 2014

Na rok 2014 sme s obyvateľmi marginalizovaných rómskych komunít naplánovali výstavbu ďalších desiatich domov, tentoraz v Moldave nad Bodvou a v Rankovciach, ak nám to finančná situácia dovoľí. Veríme, že týmto spôsobom sa nielen zvýši kvalita života obyvateľov vyššie uvedených komunít, ale že sa vytvoria nové pracovné miesta, vzorové postupy, ktoré využijú odvážni motivovaní jednotlivci a rodiny a prinesú tak svetlo nádeje do ďalších MRK.

Budeme pokračovať v poskytovaní, skvalitňovaní a rozširovaní komplexných služieb v komunitných centrách, budeme naďalej spolupracovať s obyvateľmi MRK všetkých vekových kategórií, s deťmi, rodičmi, učiteľmi, zástupcami miestnych samospráv, polície, úradov práce a zdravotníckym personálom.

Úspešnú aplikáciu Feuersteinovej metódy a jej doterajšie sľubné výsledky predstavíme odbornej verejnosti a navrhujeme relevantným zodpovedným jej využívanie pri vzdelávaní detí a mladých ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

OCENENIE

© Mária Candráková

ŠPECIÁLNE OCENENIE OD ADVOKÁTSKEJ KANCELÁRIE TAYLOR WESSING

V stredu 4. decembra 2013 sa v Bratislave uskutočnil Gala večer v rámci projektu ReŠtart Slovensko 2013, na ktorom vyhlásili víťazné finálové projekty. Hoci náš projekt Budujeme nádej nezískal hlavnú cenu, záujem oň prejavila medzinárodná advokátska kancelária Taylor Wessing, ktorá sa rozhodla náš projekt podporiť špeciálnym ocenením, právnym poradenstvom v hodnote 3 500 eur.

Ďakujeme za podporu a dôveru, ktorú ste do nášho projektu vložili. Budeme sa snažiť, aby nový darovací web portál dosiahol čo najväčší úspech a pomoc sa tak dostala k čo najväčšiemu počtu rodín, ktoré ju potrebujú. Ďakujeme aj Centru pre filantropiu za možnosť zapojiť sa do projektu a byť jednými z reŠTARTérov Slovenska 2013.

PROJEKTY 2013

KOMUNITA NA CESTE K PROSPERITE (2012 - 2015)

V roku 2013 sme pokračovali v poskytovaní komplexných sociálnych služieb a vzdelávania v 10 komunitných centrách (KC):

Stará Ľubovňa, Sabinov, Spišské Podhradie, Moldava nad Bodvou, Ostrovany, Rudňany a Košice – Šaca.

KC Krompachy, Veľká Ida a Rankovce boli zriadené v rámci projektu Komunita na ceste k prosperite v spolupráci s miestnymi samosprávami v roku 2012. Hoci všetci zamestnanci KC majú s prácou s deťmi a mládežou z MRK viacročné skúsenosti, boli na výkon práce pre tento projekt odborne doškolení.

Projekt je zameraný prevažne na deti v predškolskom, školskom veku a študentov stredných škôl. Hlavným cieľom projektu je dosiahnuť vnútornú obrodu, prebudiť záujem o vedomosti a vzdelanie detí a mládeže z rizikových skupín obyvateľov posilnením, skvalitnením a rozšírením poskytovania komplexných sociálnych služieb a vzdelávania.

Ku koncu roka 2013 pracoval v rámci projektu v každom KC vedúci komunitného centra (VKC), v troch KC pracovali aj asistenti VKC (AVKC). Mimoškolské aktivity viedlo 30 tútorov so skupinou 10 až 15 detí a 48 mentorov, pričom každý z nich sa individuálne venoval dvom deťom. Prístup k službám poskytovaným v 10 KC malo na konci roka 2013 viac ako 7700 detí a adolescentov z miest a obcí, kde prevádzkujeme KC.

Donorom projektu je: Švajčiarsky finančný mechanizmus a štátny rozpočet SR prostredníctvom Úradu vlády Slovenskej republiky.

PREDŠKOLSKÉ KLUBY: Predškolské kluby sú určené pre praktickú prípravu detí z MRK vo veku od 4 do 6 rokov, pred nástupom do ZŠ. S deťmi pracujú VKC alebo AVKC a pri svojej práci postupujú podľa manuálu Predškolská príprava, ktorý používame pri práci s deťmi predškolského veku od roku 2009. Manuál obsahuje návrhy pre témy, úlohy, pesničky, slovenské a rómske riekanky, básničky a pohybové hry členené na desať mesiacov. Každé KC má zabezpečené pracovné zošity, didaktické pomôcky, hračky pre deti a vhodný detský nábytok. Predškolské kluby realizujeme v každom KC štyrikrát týždenne dve hodiny denne pre priemerne

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

PROGRAM ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
SWISS-SLOVAK COOPERATION PROGRAMME

dvanásť detí. Hlavným cieľom je pomôcť deťom, ktoré sa narodili v málopodnetnom a inojazyčnom prostredí, aby mali väčšie šance uspieť v základnej škole, v ktorej je vyučovacím jazykom slovenčina alebo maďarčina.

Rómski asistenti pomáhajú tľmočiť do a z rómskeho jazyka, ale, ak je to potrebné, aj odprevadia deti do KC. Veľký dôraz kladieme na to, aby deti zvládli hygienické návyky, komunikáciu vo vyučovacom jazyku miestnej školy, aby poznali základné farby, ale najmä, aby si rozvinuli jemnú motoriku pri rôznych pracovných činnostiach. Predškolské kluby od októbra 2013 doplnila výučba podľa metódy Feuersteinovho Inštrumentálneho obohacovania (FIE).

Výsledok: Z absolventov predškolských klubov v školskom roku 2013/2014 nastúpilo do materských škôl (MŠ) 37 detí, do 1.ročníka základných škôl (ZŠ) nastúpilo 16 detí, 38 detí nastúpilo do 0.ročníka ZŠ a ani jedno dieťa nebolo zaradené do špeciálnej triedy.

FINANČNÉ VZDELÁVANIE: Finančné vzdelávanie realizujeme v každom KC dve hodiny raz týždenne. Snažíme sa deťom, prevažne vo veku od desať do štrnásť rokov, hravou formou vysvetliť účel a funkciu peňazí, spôsoby ich získania, naučiť ich rozlíšiť potrebu od túžby, identifikovať budúce plány detí, vysvetliť základné kroky pri zostavovaní jednoduchého domáceho rozpočtu alebo rozpočtu malého projektu v rámci KC, dôležitosť vytvorenia a udržiavania rodinného fondu pre prípad núdze a pod.

V každom KC si deti počas stretnutí Finančných klubov pripravili malé tímové projekty v rámci podprojektu „Naše sny sa stali skutočnosťou“, ku ktorým patrili aktivity, ako napríklad výlet do ZOO, na Spišský alebo Ľubovniansky hrad, návšteva múzea či sadenie kvetov v centre obce. Deti pracovali v tíme, naučili sa pripraviť jednoduchý projektový zámer, plán aktivít, rozpočet projektu a zrealizovať naplánovaný projekt. Po ukončení projektu deti projekty vyúčtovali a zhodnotili. Na plánovaní a realizácii projektov sa zúčastnilo spolu 222 detí a 31 dospelých.

Výsledok: Zo 119 detí, ktoré sa pravidelne zúčastňovali na Finančnom vzdelávaní, dosiahlo úspešnosť vyššiu ako 70% správnych odpovedí celkom 108 detí (90%).

ZDRAVOTNÁ OSVETA

Cieľom vzdelávania Zdravotná osveta je zlepšiť životný štýl a zdravie obyvateľov MRK. Vzdelávanie je určené deťom vo veku od desať do štrnásť rokov, realizuje sa dve hodiny raz týždenne. Deti sa zoznamujú s témami každodenného života ako sexuálna výchova, prevencia a plánovanie rodičovstva, riziká predčasného tehotenstva, vývin partnerského vzťahu, fyzické a psychické zmeny v období dospievania. Ulohou vzdelávania je vysvetliť deťom a mládeži aj nebezpečenstvá užívania alkoholických nápojov alebo drog. Pravidelné stretnutia s deťmi a mládežou vedie skúsená zdravotná sestra a VKC, ktorí pravidelne s klientmi diskutujú o ochrane zdravia, správnych hygienických a stravovacích návykoch.

Výsledok: V roku 2013 navštevovalo Zdravotnú osvetu 118 detí. Vo vedomostných testoch na konci školského roka 93 detí (79%) odpovedalo správne na viac ako 70% úloh.

NOVÉ HORIZONTY

Vzdelávanie Nové horizonty pomáha vyhľadať a podporiť v marginalizovaných rómskych komunitách skupinu

cieľavedomých, aktívnych a motivovaných mladých ľudí, zväčša vo veku od dvanásť do šestnásť rokov. Puberta je vek, keď deti a mládež najčastejšie prestávajú mať záujem o vzdelanie, niektorí si zakladajú rodiny, objavujú sa prvé tehotenstvá. Nové horizonty učia mladých ľudí, ako postupne prevziať

zodpovednosť za svoj život a za budúcnosť svojich komunít do vlastných rúk. Učíme deti, ako si napláňovať budúcnosť, povzbudzujeme ich k vytrvalosti, aby sa nevzdávali, aby „zabojovali“, pomáhame im nájsť také záujmové aktivity, ktoré ich naplňujú a tešia, aby si zvýšili svoje šance na hodnotné a zmysluplné uplatnenie sa v spoločnosti. Neformálne vzdelávanie Nové horizonty realizujeme dve hodiny raz týždenne. Nové horizonty sú postavené na troch pilieroch: prvým pilierom je poučenie Ezopovej bájky, druhým pilierom je diskusia o charakteristikách, ktoré pomáhajú uspieť v živote (nadšenie, sústredenie, tvrdá práca, snaha a usilovnosť, nápady, zlepšovanie sa, služba pre druhých, prekonávanie prekážok a výdrž) a tretím pilierom je rozvíjanie životných zručností detí a mládeže.

MIMOŠKOLSKÉ AKTIVITY (MŠA)

V každom KC realizujeme tri MŠA. V roku 2013 pôsobilo v KC 27 tútorov, ktorí viedli nasledovné mimoškolské aktivity: Počítačovo-čitateľský krúžok, Tvorivé dielne, Remeselné dielne, Hudobno-umelecko-dramatické a Športové krúžky. Vďaka týmto aktivitám pripravili deti rôzne dekoratívne predmety a ozdoby, ktoré sme prezentovali počas Vianočných trhov v Košiciach v stánku v spolupráci s U.S.Steel Košice. V Starej Ľubovni si deti v remeselnej dielni rozvíjajú svoje tvorivé a estetické cítenie. V Krompachoch bola remeselná – stolárska a krajčírska dielňa otvorená v marci 2013 v rámci spolupráce s mestom Krompachy

a naším dlhoročným partnerom – Humanitárnou organizáciou Cirkvi Ježiša Krista Svätých neskorších dní na Slovensku. V oboch remeselných dielňach sa tútori venujú pravidelne približne 15 deťom a mladým ľuďom. Hudobno-umelecko-dramatické krúžky združujú talentované deti a mládež, ktoré svoje nadanie predstavia počas rôznych miestnych alebo regionálnych spoločenských a kultúrnych podujatí. Talentované deti z MRK Budulovská v Moldave nad Bodvou a v Košiciach-Šaci vystúpili pod vedením Idy Kellarovej počas Otváracieho ceremoniálu Košice 2013 - Európske hlavné mesto kultúry.

MENTORSKÝ PROGRAM

Mentorský program je zameraný predovšetkým na doučovanie a podporu nadaných žiakov. Deti sa stretávajú s mentormi, ktorí ich doučujú a usmerňujú tak, aby si zlepšili prospech a vzbudili záujem detí o získavanie nových poznatkov. Tento program je medzi deťmi veľmi obľúbený a dožadujú sa, aby mentori s nimi trávili viac času ako naplánované dve hodiny týždenne. Spolu 47 mentorov sa tento rok venovalo 94 deťom, pričom každý mentor sa individuálne venoval dvom chránencom.

Úlohou mentorov je podporovať rast a rozvoj jednotlivcov, rozvíjať ich talent, ambície, húževnatosť a nasmerovať ich na stredné školy, aby mali väčšie šance sa v budúcnosti zamestnať.

Výsledok: V školskom roku 2013/2014 začalo študovať na stredných školách spolu 44 študentov, základnú školu si v rámci projektu dokončilo 5 študentov vyššieho veku z Moldavy nad Bodvou.

NÍZKOPRAHOVÉ AKTIVITY

Okrem doučovania sa počas nízkoprahových aktivít v KC uskutočňovali aj rôzne voľnočasové, spoločenské a kultúrne stretnutia ako sú premietanie filmov, spoločenské hry, prechádzky alebo osvojovanie si počítačových schopností. Pri príležitosti úspešného ukončenia školského polroka sme za pravidelnú účasť na vzdelávacích aktivitách v KC ocenili knihou 105 detí.

PRACOVNÁ INTEGRÁCIA

V roku 2013 vykonávali v KC pracovnú integráciu v rámci dobrovoľníckej služby

trinásti uchádzači o zamestnanie (UoZ), evidovaní na úradoch práce, dvaja UoZ vykonávali absolventske praxe v našej organizácii a deväť uchádzačov vykonávali aktívnu činnosť formou menších obecných služieb.

MOSTY Z CHUDOBY

Vzdelávacie semináre Mosty z chudoby poskytujeme sociálnym a zdravotníckym pracovníkom, učiteľom, zamestnancom miestnych a regionálnych samospráv, miestnej polície, poskytovateľom sociálnych, právnych služieb a iným odborným pracovníkom, ktorí dennodenne prichádzajú do kontaktu s obyvateľmi MRK, aby lepšie rozumeli situácii, životným podmienkam a generáčnej chudobe, v ktorej žije väčšina našich klientov. Mosty z chudoby pomáhajú pochopiť, s akými silnými a slabými stránkami je možné počítať u klientov, ako docieľať, aby vzájomná spolupráca s klientmi bola úspešná, ako odhaliť nepísané pravidlá komunity a ako ich využiť pri diagnostikovaní sociálnych problémov v komunitách a pri hľadaní riešení konkrétnych lokálnych problémov.

Výsledok: V roku 2013 sme vyškoliли 72 účastníkov zo šiestich miest a obcí.

BUDUJEME NÁDEJ – Z CHATRČE DO 3E DOMU (2012 - 2014)

Projekt Budujeme nádej po prvýkrát na Slovensku pilotne testuje nový model svojpomocnej výstavby do osobného vlastníctva (za vlastné finančné prostriedky). Domy si vlastnoručne stavajú mladí ľudia z osád na legálnych a vysporiadaných pozemkoch na základe platne vydaného stavebného povolenia. Domy majú sociálne zariadenie, elektrickú, vodovodnú

prípojku a napojenie na kanalizáciu. Náklady na výstavbu domov si hradia budúci majitelia z vlastných úspor a mikropôžičky, ktorú im poskytuje ETP Slovensko. Pôžička vo výške 6200 eur je zabezpečená záložným právom (tzv. minihypotéka). Stavitelia si najprv odkúpia alebo prenajmú do dlhodobého prenájmu pozemky od obce. Následne si svojpomocne stavajú domy, pri výstavbe im pomáha skúsený odborník, majster. Mikropôžičku splácajú po dokončení výstavby počas ôsmich rokov pravidelnými mesačnými splátkami do rúk zamestnanca obce. Obec každý mesiac

vyzberané finančné prostriedky vráti do Revolvingového fondu ETP Slovensko. Staviteľom pomáhame pri administratívnych záležitostiach, zabezpečujeme odborné stavebné poradenstvo a stavebný dozor. Tento model výstavby pre mladé rodiny z MRK sa ukazuje ako vysokoefektívny a dlhodobo udržateľný, pretože možnosť stavať dostávajú klienti, ktorí sú odporúčení miestnymi sociálnymi pracovníkmi, zamestnancami alebo poslancami obce, tí, ktorí preukázali snahu vlastným pričinením zlepšiť svoje životné podmienky. Ich úspech motivuje ďalších obyvateľov. O domy, ktoré si vlastnoručne postavili, sa ich majitelia príkladne starajú. V rámci projektu sme v Rankovciach vyvrtali studňu a postavili sme zásobník vody. Približne 50 rodín si môže vďaka zásobníku zaviesť vodu až do svojich domovov. Výstavbu zásobníka vody podporil Humanitárny program Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní štedrým finančným darom.

V roku 2013 sme pomohli postaviť štyri novostavby a dve rodiny svoje domy legalizovali a postupne si

ich dokončujú.

Aj vďaka 81 individuálnym darcom a Nadácii VÚB, ktorá finančné príspevky znásobila v pomere 1:1, budeme môcť na budúci rok vo výstavbe pokračovať.

V decembri 2013 v rámci galavečera ReŠtart Slovensko 2013 získal projekt Budujeme nádej - Z chatrče do 3E domu špeciálne ocenenie od medzinárodnej advokátskej kancelárie Taylor Wessing, ktorá náš projekt podporila právnym poradenstvom v hodnote 3500 eur.

Donormi projektu sú: UNDP GEF-SGP, Habitat for Humanity International, Nadácia otvorenej spoločnosti – OSF, U.S. Steel Košice, Holcim (Slovensko), a.s., Nadácia VÚB a individuálni darcovia.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

NADÁCIA OTVORENEJ SPOLOČNOSTI
OPEN SOCIETY FOUNDATION

UČME SA UČIŤ SA (2013 - 2014)

Projekt Učme sa učiť sa je zameraný na pilotné testovanie metódy Feuersteinovho Inštrumentálneho obohacovania pri vzdelávaní detí zo sociálne málopodnetného prostredia. Cieľom práce s deťmi je rozvinúť kognitívne, sociálne a emočné zručnosti uvedenou špeciálnopedagogickou metódou. Ide o podporu tých funkcií, ktoré nie sú dostatočne rozvinuté, napríklad logické a abstraktné myslenie. Deti z MRK majú problémy so sústredením sa, nevedia pracovať v kolektíve a čelia aj jazykovej bariére. Nemajú rozvinutú

jemnú motoriku, pretože ceruzku často držia v ruke po prvý raz až v škole, nedostatky majú aj so základnými hygienickými návykmi. Kombinácia vyššie uvedených faktorov vedie následne k preradovaniu detí do systému špeciálneho školstva, slabým školským výsledkom a nakoniec k predčasnému ukončeniu školskej dochádzky.

Podstatou práce s metódou FIE je naučiť deti učiť sa – teda vzdelávanie nie je zamerané na obsah a konkrétne poznatky, ale na samotnú schopnosť myslieť a budovanie predpokladov k nemu. Pomocou siedmich modulov pracovných listov (tzv. inštrumentov) sa deti naučia porovnávať, plánovať,

analyzovať, cvičia si pozornosť, rozvíjajú si slovnú zásobu a matematické uvažovanie, schopnosť komunikovať, čo neskôr využijú nielen v škole, ale aj v bežnom živote.

Metódou FIE pracujeme s 20 deťmi prvého a nultého ročníka dvoch ZŠ: Veľká Ida a Košice – Šaca v poobedňajšom školskom klube. Taktiež ju využívame v 10 komunitných centrách v rámci predškolskej prípravy. Celkom je do programu FIE – predškolská výchova zapojených 83 detí z desiatich lokalít.

Prácu s metódou FIE si pochvaľujú aj samotní pedagógovia. „Keby som išiel porovnávať, metóda Feuersteina je na celkom inej úrovni ako vyžadujeme od detí my, lebo my vyžadujeme plno pojmov, ale len povrchné, Feuerstein robí všetko na abstrakcii, s jednou témou sa dá pracovať aj 3 dni,“ hovorí Vladimír Horváth, učiteľ zo základnej školy vo Veľkej Ide.

Donormi projektu sú: Nadácia pre deti Slovenska v rámci programu Aktívne občianstvo a inklúzia financovanom prostredníctvom Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2009 – 2014 a Švajčiarsky finančný mechanizmus.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

PROGRAM ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
SWISS-SLOVAK COOPERATION PROGRAMME

EEA
grants

ROMANET – BUDOVANIE KAPACÍT NA BÁZE SPOLOČENSTVA (2012 - 2013)

Hlavným cieľom projektu ROMANET bolo podporiť spoluprácu medzi menšími rómskymi a prorómskymi neziskovými organizáciami pôsobiacimi v pohraničnom regióne juhovýchodného Slovenska a severného Maďarska. Do projektu bolo vybraných desať organizácií, ktoré sa venujú problémom MRK. 30 členov a dobrovoľníkov neziskových organizácií sa zúčastnilo vzdelávacieho cyklu zameraného na projektový manažment (získavanie finančných zdrojov pre svoje aktivity, plánovanie, realizácia, monitoring a evaluácia projektu), ale aj na praktickú implementáciu riešení lokálnych problémov v ich komunitách. Počas roka absolvovali účastníci šesť školení, dva praktické workshopy, šesť cezhraničných výmen. Skúsení odborníci, ktorí zrealizovali desiatky projektov, konzultovali prípravu a implementáciu malých projektov s účastníkmi. Každá organizácia zároveň zrealizovala vo vlastnej obci alebo komunite malý projekt. Vzájomné návštevy a výmeny pomáhali vytvárať priestor na spoluprácu a vzájomnú inšpiráciu. Na záver sa všetci účastníci projektu spolupodieľali na organizácii medzinárodného rómskeho festivalu Bodak a záverečnej konferencie v septembri 2013 v

obci Szücs v Maďarsku.

Slovenské organizácie, ktoré sa zúčastnili na vzdelávacom cykle v rámci projektu:

- Organizácia IN Network Slovakia z Lučenca realizovala 22. marca v obci Veľká nad Ipľom malý projekt, zameraný na rozvoj voľnočasových aktivít detí. Deti sa naučili vyrobiť si vlastné hry a hračky z recyklovaných plastových fliaš, obalov na vajíčka a iného odpadového materiálu z domácností.
- OZ Roma Veľké Dravce si Deň zeme, 22. apríla,

vybralo symbolicky, pretože ich projekt bol environmentálne zameraný. Cieľom projektu bolo vyčistiť divoké skládky v okolí obce a vysadiť sedem ovocných stromčekov, čo sa im aj podarilo.

- OZ Šačanský život z Košíc-Šace zorganizovalo 25. mája divadelné predstavenie pre verejnosť. Režisérom a hercami boli mladí ľudia z rómskej komunity. Divadelné predstavenie malo dobré odozvy medzi divákmi a v médiách.

- Kultúrno-vzdelávacia organizácia OZ LáchoDrom z Kokavy nad Rimavicou uskutočnila 1. júna na Medzinárodný deň detí, kultúrne podujatie v Revúcej – prehliadku mladých rómskych talentov, detí a mládeže. V hľadisku bolo viac ako 200 divákov. V nadväznosti na tento projekt organizácia LáchoDrom začala spoluprácu so známou rómskou hudobníčkou Idou Kellarovou a organizáciou Divé maky.

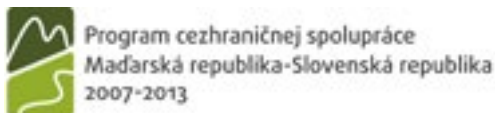
- Organizácia OZ Equity zrealizovala projekt, ktorý bol zameraný na veľké upratovanie v osade Budulovská v Moldave nad Bodvou. V období od začiatku jari do 15. júna uskutočnili niekoľko brigád, na ktorých sa zúčastnilo 150 obyvateľov osady. Cieľom bolo osadu nielen vyčistiť, ale obyvateľov aj vzdelávať a dlhodobo dohliadať na poriadok a odvoz odpadu.

Maďarské organizácie, ktoré sa zúčastnili na projekte:

- Rómsko-maďarská organizácia zo Siroku predstavila verejnosti rómsku kultúru, gastronómiu a tradície. Podujatie sa uskutočnilo 6. apríla pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov.
- Asociácia pre Szücs zorganizovala 27. apríla Deň rodiny a ochrany životného prostredia.
- Maďarská rómska organizácia Szomolya pripravila 26. mája Deň rodiny – kultúrno-spoločenské podujatie.
- Združenie Béke–Telep Rehabilitácia pripravila v období od 18. mája do 15. júna podujatie Pod’me, Felnémet!
- Organizácia HIFI Hevesaranyos pripravila 6. júla kultúrno-spoločenský Deň rodiny.

Donorom projektu je: HU-SK Program cezhraničnej spolupráce 2012-2013 (www.husk-cbc.eu) prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja Európskej únie.

Partneri projektu: Karpatská nadácia, Eger, Maďarsko

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

SPORIACI PROGRAM – SPLŇME SI SVOJ SEN IDA (PROJEKT 2010 – 2014)

Sporiaci program je určený ľuďom, ktorí žijú v podpriemerných, nevyhovujúcich podmienkach. Sporitelia si počas určitého obdobia, zväčša jeden alebo dva roky, sporia na vopred určený cieľ. Cieľmi sporenia sú spravidla zlepšenie bývania (rekonštrukcia kúpeľne, kuchyne, výmena okien, dverí, zateplenie, zavedenie elektriny alebo plynu a podobne) alebo získanie vzdelania (kurz na získanie vodičského oprávnenia, výdavky spojené s vysokoškolským alebo stredoškolským vzdelaním). Cieľom Sporiaceho programu je pomôcť jeho účastníkom naučiť sa myslieť na budúcnosť, naplánovať si svoje budúce aktivity a nasporiť si na ich realizáciu. Sporitelia si sporia šesť až dvadsaťštyri mesiacov priemerne od 10 do 50 eur mesačne na vlastnú vkladnú knižku. Bonus, ktorý získajú len úspešní absolventi sporenia, je skutočne motivačný, pretože sa rovná výške nasporenej sumy. Každý z účastníkov Sporiaceho programu zároveň absolvoval kurz finančného vzdelávania zameraného na zvýšenie finančnej gramotnosti. Do konca roka 2013 sa do programu zapojilo viac ako 534 klientov, úspešných bolo 321, tým sme z programu vyplatili bonus a pomohli pri kúpe predmetu sporenia, neúspešných bolo 171 a v sporení pokračovalo aj v roku 2014 42 klientov. Vlastné úspory a bonus pomohli klientom programu zveľadiť majetok, najčastejšie išlo o opravy a rekonštrukcie domov a bytov a dokončovacie práce na nových domoch.

Donorom projektu je: Nadácia otvorenej spoločnosti - OSF

 NADÁCIA OTVORENEJ SPOLOČNOSTI
OPEN SOCIETY FOUNDATION

ART4Rom (2012 - 2014)

Umenie pre rómske deti je projekt, ktorý financuje Európska komisia prostredníctvom Programu celoživotného vzdelávania. Projekt podporuje medzikultúrny dialóg medzi rómskymi a nerómskymi deťmi. Deti sú zapojené do konkrétnych inovatívnych vzdelávacích aktivít, počas ktorých využívajú umenie na to, aby sa naučili viac o vlastnej kultúre a histórii, ale aj o „školských témach“. Projekt sa realizuje v spolupráci s miestnymi školami v piatich lokalitách: Moldava nad Bodvou, Košice – Šaca, Rankovce, Rudňany a Stará Ľubovňa. Prostredníctvom umeleckých mimoškolských aktivít, ako je divadlo, maľovanie, kreatívna tvorba, tanec či hudba, sa deti venujú rôznym tematickým okruhom:

- učia sa o rómskej histórii, tradíciách, umení, rómskych symboloch, osobnostiach a umelcoch;
- venujú sa osobnostnému rozvoju, hodnotám, ktoré sú dôležité pre život, predstavám o budúcnosti, priateľstve, rodine;
- preberajú „školské témy“ z oblasti biológie, histórie, geografie.

Tútori mimoškolských aktivít a umeleckých krúžkov využívajú metodiku projektu Art4Rom na zlepšenie a rozšírenie vedomostí detí, spoznania rómskej kultúry a zároveň rozvoja ich schopnosti lepšie komunikovať,

počúvať, sústrediť sa a prezentovať vlastné myšlienky. Z á v e r e č n é vystúpenie a p r e z e n t á c i a vytvorených diel sú naplánované na jún 2014.

D o n o r o m projektu je: Európska komisia – Program celoživotného vzdelávania

Partneri projektu: Medzinárodná n a d á c i a Yehudi Menuhin (B e l g i c k o), U N I O N R O M A N I (Š p a n i e l s k o),

TheMosaicArt&Sound(Veľká Britáňa), MUS-E Hungary(Maďarsko), MUS-E Napoli (Taliansko), MGR (Belgicko) a Európska rómska informačná kancelária - ERIO (Belgicko).

KULTÚRNE AKTIVITY V RÁMCI PROJEKTU ART4ROM V ROKU 2013

1.V septembri 2012 sa v rámci projektu Rómske hlasy pre zajtrajšok konal v Dome umenia v Košiciach veľmi úspešný koncert, na ktorom vystúpili deti z KC Košice – Šaca, KC Moldavy nad Bodvou a z Konzervatória na Exnárovej ulici v Košiciach pod vedením známej českej speváčky Idy Kellarovej. Zástupcovia organizácie Košice 2013 – Európske hlavné mesto kultúry (EHMK), ktorí koncert videli, nás oslovili s ponukou vystúpiť v nedeľu 20. januára pri príležitosti Oficiálneho otvorenia Košice 2013 – EHMK v Štátnom divadle. Deti vystúpili pod vedením Idy Kellarovej spolu s ďalšími profesionálnymi rómskymi hudobníkmi. Pre deti z KC to bola úžasná šanca predviesť svoj talent pred takým prestížnym publikom, bol to pre ne veľký zážitok a motivácia do budúcnosti. Program oficiálneho otvorenia EHMK zo

Štátneho divadla vysielala v priamom prenose Slovenská televízia a pre obyvateľov a návštevníkov Košíc na veľkoplošných obrazovkách na Hlavnej ulici v Košiciach.

Za podporu ďakujeme: Košice 2013 – EHMK

2. Dlhodobá spolupráca s pani Idou Kellarovou pokračovala aj v lete. Traja mládenci z osady v Moldave nad Bodvou sa počas letných prázdnin zúčastnili na umeleckom sústredení občianskeho združenia Miret. Sústreďenie bolo určené nadaným rómskym deťom a mládeži z Česka a Slovenska. Deti sa zdokonaľovali v speve, tanci a hre na hudobné nástroje a súčasne absolvovali aj vzdelávacie jazykové programy (anglický, český a rómsky jazyk), prednášky o rómskej identite a aktuálnych problémoch, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote. Nadaní mladí ľudia sa zároveň stali členmi rómskeho speváckeho zboru Čhavorenge, ktorý vedie Ida Kellarová. V spolupráci s Filharmóniou Brno vystúpili v decembri počas vianočných koncertov v Brne.

Za podporu ďakujeme: O.S.Miret

The ART4Rom project has been funded with the support from the European Commission.

ŠANCA PRE RÓMOV (2011 - 2013)

V mestskej časti Košice – Šaca sme od mája 2011 do júna 2013 realizovali v spolupráci s miestnymi partnermi – miestna samospráva, spoločnosť U.S. Steel Košice, miestne rómske združenia, projekt Šanca pre Rómov. Cieľom projektu bolo zapojiť čo najviac detí z MRK do predškolského vzdelávania, či už v komunitnom centre, alebo v miestnej materskej škole.

Donorom projektu je: Rómsky vzdelávací fond - REF

KOMUNITNÉ CENTRÁ

V roku 2013 ETP Slovensko vykonávalo aktivity v 10 komunitných centrách (KC) v obciach a mestách: Košice – Šaca, Veľká Ida, Stará Ľubovňa, Sabinov, Spišské

Podhradie, Rudňany, Ostrovany, Moldava nad Bodvou, Krompachy a Rankovce. Dvere KC sú otvorené pre všetkých, ktorí potrebujú pomoc v akejkoľvek oblasti. Našími klientmi sú prevažne obyvatelia sociálne vylúčených MRK. Z každého centra predstavíme aktivity, ktoré boli obľúbené alebo výnimočné.

KC Košice – Šaca

V KC navštevovalo Predškolský klub v roku 2013 štrnásť detí vo veku od 4 do 6 rokov. Deti sa s nadšením zapájali do všetkých aktivít. VKC deti vedú, aby si osvojili správne hygienické návyky, aby sa pre ne stalo samozrejým umyť si pred jedlom a po použití toalety ruky. Deti sa učia vyjadrovať sa v slovenskom jazyku. Najmä u nových detí výrazne badať, ako si zlepšujú svoje zručnosti a jemnú motoriku, napr. pri vyplňovaní pracovných listov alebo pri práci s nožničkami. VKC učia deti hravou formou pekne sa pozdraviť. Svoje zručnosti a vedomosti si zlepšujú aj

prostredníctvom metódy Feuersteinovho Inštrumentálneho obohacovania. U týchto detí sme zaznamenali pokrok predovšetkým v zlepšení pozornosti, precíznosti a systematickosti pri práci. VKC Lenka Kováčová a Jarka Vorobelová sa tešia najmä tomu, že 5 detí bolo úspešných pri zápise do 1. ročníka do ZŠ.

Najviac sa tešia z chlapčeka Milanka, ktorý keď prvýkrát prišiel do „škôlky“ bol veľmi tichý a utiahnutý, do každej aktivity ho museli „postrčiť“ a motivovať. Dnes sa s nadšením zapája do všetkých činností, nemá problém komunikovať, či už s pedagogičkami alebo s deťmi, rýchlo napreduje a dnes patrí medzi najlepších žiakov z triedy.

V rámci projektu Naše sny sa stali skutočnosťou navštívili deti zo Šace múzeum s výstavou Tutanchamon, prezreli si kaštieľ Betliar a zašli na výlet na Alpinku. Pozitívum projektu bolo v tom, že jednoduchý výlet si samostatne naplánovali a zorganizovali deti samy. Jedinečné zážitky ich motivovali k tomu, že si začali šetriť vlastné peniaze na zorganizovanie ďalšieho výletu.

KC Krompachy

Silnou stránkou KC je jeho umiestnenie priamo v lokalite, je preto ľahko dostupné pre všetky deti. Deti v KC si pochvaľujú najmä Finančné vzdelávanie, kde sa učia pracovať s rozpočtom a peniazmi, Zdravotná osвета má tiež veľa zaujímavých tém a aktivita Nové horizonty im pomáha rozvíjať samých seba. V KC je zriadená aj remeselná dielňa.

Erika je z veľmi chudobnej rodiny s veľkým počtom súrodencov. S nadšením navštevuje predškolskú prípravu. VKC Soňa Soláková spolu s terénnym sociálnym pracovníkom pomohla rodičom vybaviť všetky potrebné doklady, aby mohla byť zapísaná do 1. ročníka ZŠ. Erika pravidelne chodí do školy a má aj dobré výsledky.

Vďaka projektu Naše sny sa stali skutočnosťou navštívili deti ZOO, kino a kúpalisko Spišský Hrhov. Zážitky, ako cesta autobusom, výlet k zvieratkám či návšteva 3D kina, boli pre deti neopísateľnými skúsenosťami.

KC Moldava nad Bodovou

Počas Finančného vzdelávania klienti sami prišli na to, že dokážu samostatne hospodáriť, ak im niekto

ukáže správny smer. Dospelí klienti sa zapojili do Sporiaceho programu, prostredníctvom ktorého chcú nadobudnúť dostatok finančných prostriedkov na svojpomocnú výstavbu rodinných domov priamo v lokalite. V KC sa poskytuje aj zdravotná a sociálna asistencia, VKC a terénni sociálni pracovníci spolupracujú s obvodnými lekármi, ktorí pravidelne oznamujú, ktoré deti by mali byť zaočkované alebo by mali ísť na preventívnu prehliadku. Okrem iného KC spolupracuje aj s ÚPSVaR, MsÚ, Polícajným zborom a miestnymi školami.

Tridsaťročný Igor až v zrelom veku zistil, že vzdelanie je prvoradé a odcestoval splniť si svoj sen - stať sa učiteľom, na gymnázium do Maďarska. Popritom je vedúcim dramatického krúžku v KC, kde mladých Rómov

vedie k lepšiemu životu.

Karol Horváth navštevuje súkromnú umeleckú školu. Venuje sa fotografovaniu a vo svojich fotografiách zobrazuje chudobu Rómov. „Filozofia mojej fotografie a štýl fotenia je, že chcem na fotkách zachytiť tie momentky, ako sa žije každodenný život v osade medzi Rómami. Rád fotím deti a najmä tváre, pretože deti a ich tváre vyjadrujú ich každodenné emócie, pocity...” tvrdí Karol, ktorý by chcel mať raz svoju vlastnú výstavu fotografií.

Lukáš, Alex a Janko sa v lete zúčastnili na umeleckom sústredení vedenom skvelou Idou Kellarovou. Mladí chlapci sa zdokonalili v speve, tanci a hre na hudobné nástroje a stali sa súčasťou rómskeho speváckeho zboru Čhavorenge.

KC Ostrovany

V rámci Predškolskej prípravy sa deti z marginalizovanej rómskej osady v Ostrovanoch učia základy hygieny, ale aj kresliť a počítať. Mimoškolské

aktivity zahŕňali hudobný, športový, tanečný krúžok, ale aj krúžok „šikovných rúk“ na zlepšenie zručností a schopností tínedžerov. Deti majú veľmi rady počítače, ktoré využívajú na hry a takisto aj na prípravu na vyučovanie do školy. V KC sa venujú aj negramotným a starším klientom, poskytujú im sociálne a právne poradenstvo.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov VKC pripravili súťaže pre deti predškolského veku s rodičmi, súťaže pre deti školského veku, kde si zahrali minifutbal, stolný tenis, a takisto zapojili do súťaží aj dospelých.

KC Rankovce

Rodiny Ruda, Emila, Lukáša, Michala, Ondreja a Laca sa už tešia z nových domovov a nevedia sa nabažiť ich vôňou. Pozornosť venujú okoliu domčiekov – ich majitelia svojpomocne vybudovali ihrisko pre deti.

Lukáš Turták s manželkou Michalou a dvoma dcérami sú jednými z prvých majiteľov domu v Rankovciach, ktorý si svojpomocne postavili vďaka projektu Budujeme nádej. Manželia majú v dome teplo vďaka novej peci, kúpili si aj kuchynský stôl, stenu do obývačky a ďalšie potrebné veci. Lukáš je vyučený murár, práca na stavbe ho bavila a naučil sa robiť všetko, čo je potrebné. Verí, že praktické zručnosti, ktoré pri stavbe

nadobudol, mu pomôžu získať prácu v tomto odbore.

Ladislav a Ivana, ktorí sa vďaka mikropôžičke v decembri pustili do dokončenia vlastného domu, hovoria, že najväčšou výzvou k tomu, aby dom dokončili, je práve vlastná studňa, už totiž nebudú musieť chodiť niekoľkokrát denne po vodu.

Aj Ondrej so ženou Mariannou a deťmi Vierkou a Ondrejom sa zapojili do projektu Budujeme nádej. Domček dokončili koncom roka a okrem štyroch izieb sa najviac tešia z kúpeľne s tečúcou vodou.

VKC Tonka Gordiaková chváli najmä žiačku Natáliu Turtákovú, ktorá sa natoľko zlepšila v matematike, že sa chystá na školské kolo olympiády z matematiky – Klokanko. Školské povinnosti berie veľmi zodpovedne. Je si vedomá toho, že urobila posun vo svojich vedomostiach a túži dosiahnuť ešte viac. Sama sa angažuje v tom, aby sa jej olympiáda podarila a svedomito sa na ňu pripravuje.

V rámci projektu Naše sny sa stali skutočnosťou sa KC rozhodlo spolu s deťmi skrášliť svoju obec výsadbou kvetín do kvetináčov v centre obce. Nakúpili ozdobné kríky a rašelinu a rozhodli sa, že ich budú spoločne polievať a trhať burinu. Deti to veľmi bavilo, pretože mnohé z nich to robili prvýkrát. Neodradilo ich ani to, keď videli, ako im iné deti zničili jeden z kvetináčov, hneď sa pustili do opráv. Vtedy začali rozprávať, ako si treba vážiť prácu iných ľudí. Deti za odmenu išli do kina do Košíc, čo bol pre ne ďalší zážitok.

KC Rudňany

Rozlohou malé, ale už desať rokov stabilné KC, slúži nepretržite celý týždeň až do večerných hodín. Za roky fungovania sa stalo súčasťou života komunity. Efektívnosť jednotlivých činností je najlepšie vidieť u detí a mládeže. Deti si zoberú pre svoj život viac z toho, čo si vlastnoručne odskúšajú a naučia sa. Najťažšie pre prevádzku KC sú nízkoprahové aktivity, pretože v lokalite je veľmi veľa detí, a preto musí VKC Danka Pustulková hľadať rôzne riešenia, ako vytvoriť priestor pre čo najväčší počet detí.

„Adrián je šesťročný chlapec, ktorý navštevuje predškolský klub už druhý rok. Naučil sa vyhadzovať papiere do koša alebo do pece, nie na zem, ako to robia jeho rovesníci a často aj ich rodičia. Je ťažké, keď ich v KC učia tú istú vec ináč, ako je príklad, ktorý ukazujú rodičia. Adrián mi dokonca povedal, že keď ide s rodičmi do mesta, tak si papier vloží do vrečka a doma ho vyhodí do koša“, povedala VKC Danko Pustulková, ktorá je hrdá, ak vidí takýto pokrok po mesiacoch práce.

KC Sabinov

V KC Sabinov sa najlepšie darí prekonávať bariéry medzi deťmi v rámci aktivít rozličných cirkví a vierovyznaní, hoci medzi dospelými naďalej pretrvávajú izolovanosť a vzájomné predsudky. Medzi najobľúbenejšie aktivity patrí Predškolská príprava, Zdravotná osвета, rôzne hry s deťmi, ktoré im pomáhajú vo vzájomnom spoznávaní. Harmóniu a stabilitu žiakov v skupinách im narúša jedine veľká migrácia rodín do iných krajín Európskej únie.

Tonka tvrdí, že Róbert, aktívny pracovník a člen Apoštolskej cirkvi z osady, je vzorom pre staršie deti. Vďaka KC cíti zodpovednosť a hlavne záujem o jeho pomoc a skúsenosti.

KC Spišské Podhradie

KC v Spišskom Podhradí navštevujú okrem rómskych aj nerómske deti, ktoré sú zo sociálne slabých rodín. Rodičia sa o ne veľmi nestarajú, preto navštevujú KC, kde sú vítané.

V novembri sa uskutočnil v KC seminár Rómske ženy. Predstavilo sa šesť úspešných rómskych žien, napríklad učiteľka rómskeho jazyka, rádová sestra či spisovateľka, ktorá píše o Rómoch. Tieto sa napriek stereotypu dokázali v živote presadiť a viesť plnohodnotný osobný a pracovný život. Veríme, že tento seminár pomôže mladým Rómkam vyjsť z bezpečia vlastnej komunity, integrovať sa a začať naplno žiť.

VKC Vierke Gondovej sa podarilo prehovoriť Evu, ktorá už dlhšie navštevovala KC, aby nastúpila na strednú školu. V roku 2013 po ukončení externého štúdia na SOŠ v Bijacovciach úspešne zmaturovala. Od septembra minulého roka pracuje ako rómska asistentka v rómskej materskej škole NanoNagle.

KC deťom zorganizovalo krásne výlety na Spišský hrad, do ZOO, na kúpalisko, pripravili si spoločne aj opekačku. To všetko z prostriedkov, ktoré mali z projektu Naše sny sa stali skutočnosťou. Deti o tom horlivo debatovali ešte niekoľko dní po uskutočnení týchto výletov.

KC Stará Ľubovňa

Komunitné centrum v Starej Ľubovni je jedno z najdlhšie pôsobiach, obyvatelia osady existenciu KC považujú už za akúsi samozrejmosť. Okrem vzdelávacích aktivít projektu Komunita na ceste k prosperite sa v centre organizujú rôzne prednášky v spolupráci s políciou, zamerané najmä na neadekvátne správanie, krádeže a závislosti. Dochádzka detí do KC je bezproblémová aj napriek tomu, že činnosti sa začínajú v ranných hodinách. Od roku 2012 funguje v KC Remeselná dielňa, ktorá rozvíja pracovné zručnosti detí, tvorivosť a estetické cítenie. Chlapci a dievčatá sa pod vedením skúsených odborníkov učia zhotovovať si drobné dekoratívne predmety do domácností, ako aj tradičné umelecké predmety a výrobky.

Naposledy si deti vyrábali hokejky a obrazy na stenu. Finančné prostriedky na vybavenie Remeselnej dielne poskytol Humanitárny program Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní na Slovensku.

Pri vystúpení na Vianočnom galavečere zožali naši 8 predškoláci veľký potlesk, čo bolo pre nich veľké zadostučinenie. Ďalší piati predškoláci pri zápise do prvého ročníka ZŠ ovládali básničky, farby, geometrické tvary aj číselný rad do 10, čo je pri deťoch z osady atypické. „Rodičia sú na svoje deti hrdí“, pochvaľuje si VKC Soňa Pavlovská.

KC Veľká Ida

Komunitné centrum je činné od roku 2012. Deti sa pravidelne zúčastňujú na krúžkoch a majú veľký záujem o vzdelávacie aktivity. Je to vidieť hlavne na výsledkoch KC a veľmi dôležité je aj to, že deti podporujú ich rodičia, ktorí oceňujú najmä to, že si deti vďaka doučovaniu v KC zlepšili aj školské výsledky. Učitelia si pochvaľujú pozitívny vplyv KC na deti.

Autorkou kresby princeznej je Blanka, "nulťáčka" z Veľkej Idy. Za dva mesiace, čo po skončení vyučovania navštevuje „Feuersteinov klub“, sa Blanka naučila rozpoznávať farby a ich odtiene, pri vyfarbovaní používa pestré farby, vie pekne nakresliť kruh, zvislé aj vodorovné čiary. „Je vždy nadšená, keď môže pracovať s novými učebnými pomôckami“, vysvetľuje s nadšením VKC Lucka Lučaiová.

Devätnásťročná Laura Horvátová ukončila v júni 2013 druhý ročník SOŠ, odbor výroba konfekcie. V novembri začala pracovať ako asistentka osvedy zdravia a popritom si dokončuje v Košiciach 9.ročník ZŠ. Jej snom je stať sa dobrou kaderničkou. Chce sa ďalej vzdelávať a pracovať na sebe. Spolu so štyrmi súrodencami sa pravidelne zúčastňuje na aktivitách v KC. Laura začala robiť aj tútorku umeleckého krúžku v KC. Rodičia sú na Lauru hrdí a podporujú ju.

Financie, ktoré dostali vďaka projektu Naše sny sa stali skutočnosťou, využili na výlet do zoo, opekačku v parku a usporiadanie akcie Halloween. Deti sa dlho delili o svoje zážitky s ostatnými kamarátmi.

KOMPLEXNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY PRE UTEČENCOV

EVAKUAČNÉ TRANZITNÉ CENTRUM HUMENNÉ

V roku 2009 sa ETP Slovensko stalo implementačným partnerom pre Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR). V roku 2013 bolo do ETC v Humennom evakuovaných 138 utečencov, medzi nimi 59 Somáľčanov a 76 Afgancov, v tomto období sa narodili 3 deti. V tom istom roku bolo z ETC v Humennom presídlených 187 utečencov, okrem spomínaných aj pôvodom z Eritrey, Etiópie a Sudánu.

Aktivity pre klientov a ich deti sú prispôsobené ich aktuálnym potrebám. Medzi tie, o ktoré je najväčší záujem, patria napríklad výučba anglického jazyka, počítačové krúžky, tvorivé činnosti, športové hry, sociálne a spoločenské zručnosti. Veľkú pozornosť sme venovali aj starším deťom, ktoré sa pod vedením skúsených učiteľov zdokonaľovali v matematike, geografii, histórii a kultúrnych zvyklostiach západných krajín.

Najobľúbenejšie boli tvorivé dielne, v ktorých si všetky vekové kategórie klientov ETC mohli vyskúšať svoje estetické a kreatívne cítenie. Piekli a varili sme afganské, iránske, americké či slovenské jedlá, pestovali sme kvetiny, miešali koktaily, vyšívali, háčkovali. Naším klientom sme radi priblížili život na Slovensku prostredníctvom výletov napríklad na slovenské hrady, do jaskýň, planetária, navštívili sme divadlá, koncerty, múzeá.

Materiálnu pomoc okrem Migračného úradu Ministerstva vnútra SR, ETP Slovensko, organizácie IOM, poskytlo aj UNHCR, Slovenská humanitná rada a iní donori. Medzi najdôležitejšiu pomoc patrí určite ubytovanie a celodenná strava, hygienické balíčky na každý mesiac, cestovné tašky a kufre, oblečenie, obuv, výživové doplnky a základné potraviny mimo stravy, ktorú dostávajú v jedálni – ovocie, cukor, čaj, káva, mlieko pre dojčatá aj dospelých, voda, detské kočičky, športové vybavenie, spoločenské hry, koberce a záclony, vybavenie miestnosti pre materskú školu, stolnotenisový stôl, stolný futbal, šípky, školské a písacie potreby, počítače, televízory, DVD prehrávač a oblečenie.

NAŠI DONORI A PARTNERI

Naša snaha a skvelé výsledky by však neboli možné bez neustálej podpory donorov a spolupráce partnerov, ktorým touto formou ďakujeme za dôveru v naše schopnosti premeniť vynaložené finančné prostriedky na reálne výsledky.

Asociácia pre Szücs

Asociácia Béke-TelepRehabilitácia

Humanitárny program Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní

Európska komisia – Program celoživotného vzdelávania

Európska rómska informačná kancelária – ERIO (Belgicko)

Európsky fond regionálneho rozvoja Európskej únie

Feuersteinov Inštitút

Habitat for Humanity International

HIFI Hevesaranyos

HU-SK Program cezhraničnej spolupráce 2012-2013

IOM - Medzinárodná organizácia pre migráciu

Košice 2013 – Európske hlavné mesto kultúry

Maďarská Rómska organizácia Szomolya

mesto Košice a Mestská časť Košice-Šaca

mesto Krompachy

mesto Moldava nad Bodvou

mesto Sabinov

mesto Spišské Podhradie

mesto Stará Ľubovňa

Medzinárodná nadácia Yehudi Menuhin (Belgicko)

MGR (Belgicko)

Migračný úrad Ministerstvo vnútra SR
Ministerstvo kultúry SR
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
MUS-E (Maďarsko)
MUS-E Neapol (Taliansko)
Nadácia Friedricha Eberta na Slovensku
Nadácia otvorenej spoločnosti – OSF
Nadácia pre deti Slovenska – Program Aktívne občianstvo
NessKDC, s.r.o.
Občianske združenie Equity
Občianske združenie LáchoDrom
Občianske združenie MIRET
Občianske združenie Roma Veľké Dravce
Občianske združenie Šačanský život
obec Čakov
obec Číž
obec Drňa
obec Hodejov
obec Jesenské
obec Nitra nad Ipľom
obec Ochtiná
obec Ostrovany
obec Rankovce
obec Rudňany

obec Šimonovce
obec Veľká Ida
obec Veľký Blh
Organizácia IN Network Slovakia
Rómsky vzdelávací fond - REF
Rómsko-Maďarská organizácia v Siroku
Slovenská humanitná rada
Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Košiciach
Švajčiarsky finančný mechanizmus
UNHCR – Úrad Vysokého komisára pre utečencov na Slovensku
UNDP GEF–SGP UNDP–Global Environmental Facility – Program malých grantov
UnionRomani (Španielsko)
The MosaicArt&Sound (Veľká Británia)
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Krompachy
Úrad vlády SR
U. S. Steel Košice, s.r.o.
Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva v SR
Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v SR
Veľvyslanectvo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v SR
Veľvyslanectvo USA v SR

NAPÍSAĽI O NÁS

O realizovaných aktivitách ETP informovali médiá:

<http://www.etp.sk/v-kosiciach-privitame-vzacneho-hosta/>

<http://www.hlavnespravy.sk/krompachy-v-komunitnom-centre-zriadili-remeselnicku-dielnu/77263/>

<http://prestavka.sk/2-46571/KROMPACHY:-V-komunitnom-centre-zriadili-remeselnicku-dielnu.xml>

<http://sgp.undp.sk/uploads/public1/files/Pozv%C3%A1nka%20Remeseln%C3%A1%20diel%C5%88a%20Krompachy.pdf>

<http://sgp.undp.sk/sk/show/6F9F3CC5-F203-1EE9-B101A3DB91CFC82A>

<http://www.etp.sk/v-kc-v-krompachoch-sme-slavnostne-otvorili-novu-remeselnu-dielnu/>

<http://www.kosice.sk/article.php?id=12058>

http://style.hnonline.sk/c6-10218930-59159540-kT0000_d-ohnostroj-aj-vesmirna-odysea-kosice-to-zvladli

<http://www.cassovia.sk/news/18268>

<http://www.ta3.com/embed/C67B9F10-4DAF-409C-B6AC-C7B0D778A014.html>

<http://www.etp.sk/nase-deti-a-ida-kelarova-vystupia-na-oficialnom-otvoreni-kosice-ehmk-2013/>

<http://www.etp.sk/category/komunita-na-ceste-k-prosperite/>

<https://www.facebook.com/pages/ETP-Slovensko/188441727845961?ref=hl>

<http://aktualne.atlas.sk/romom-z-rankoviec-pomozu-s-vystavbou-domov-americki-herci/dnes/regiony/>

<http://www.dramaticadventure.com/action/heartofeurope.html>

<http://spravy.pravda.sk/regiony/clanok/297424-v-skole-skusaju-metodu-ktora-pomohla-detom-v-izraeli>

<http://www.etp.sk/pomoze-v-skolach-metoda-z-izraela/>

FINANČNÁ SPRÁVA

Výkaz ziskov a strát	2013		
	Nepodliehajúce dani	Podliehajúce dani	Spolu
Výnosy			
Tržby za poskytnuté služby	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Prijaté príspevky od iných organizácií	1 158 303,00 €	0,00 €	1 158 303 €
Prijaté príspevky od fyzických osôb	5 137,00 €	0,00 €	5 137 €
Úroky	130,00 €	0,00 €	130 €
Ostatné výnosy	4 523,00 €	0,00 €	4 523 €
Spolu	1 168 093,00 €	0,00 €	1 168 093,00 €
Náklady			
Spotreba materiálu a energie	117 040,00 €	0,00 €	117 040 €
Služby (cestovné)	35 376,00 €	0,00 €	35 376 €
Ostatné služby	301 684,00 €	0,00 €	301 684 €
Mzdové náklady	749 610,00 €	0,00 €	749 610 €
Dane a poplatky	57,00 €	0,00 €	57 €
Odpisy	1 060,00 €	0,00 €	1 060 €
Iné ostatné náklady	3 410,00 €	0,00 €	3 410 €
Náklady na reprezentáciu	6 495,00 €	0,00 €	6 495 €
Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	64 850,00 €	0,00 €	64 850 €
Spolu	1 279 582,00 €	0,00 €	1 279 582,00 €
Hospodársky výsledok	-111 489,00 €	0,00 €	-111 489,00 €

SÚVAHA	2013
Aktíva	
Hmotný investičný majetok	19 391,00 €
Finančný majetok hotovosť	9 041,00 €
Finančný majetok bankové účty	236 261,00 €
Dlhodobé pohľadávky	495,00 €
Krátkodobé pohľadávky, preddavky	753 524,00 €
Spolu	1 018 712,00 €
Pasíva	
Základné imanie	33 493,00 €
Výsledok hospodárenia	113 224,00 €
Krátkodobé rezervy	116,00 €
Krátkodobé záväzky	42 435,00 €
Záväzky voči zamestnancom	45 730,00 €
Daňové záväzky	7 980,00 €
Zúčtovanie so soc. poisťovňou a zdravot. poisťovňami	23 735,00 €
Časové rozlíšenie	751 800,00 €
Ostatné fondy	199,00 €
Spolu	1 018 712,00 €

Granty a príspevky 2013			
Granty	EUR	Ostatné finančné príspevky	EUR
Švajčiarsky finančný mechanizmus	305 932,68	Nadácia U.S.Steel	2 041,52
Nadácia otvorenej spoločnosti - OSF	58 000,00	Mesto Košice - Košice mesto kultúry	1 000,00
UNHCR	562 949,82	Mestská časť Košice - Šaca	300,00
UNDP - GEF	500,00	Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	17 397,99
Rómsky vzdelávací fond	21 970,00	Holcim	2 000,00
VÚ OPCS PJ MPRV SR (HUSK)	4 024,57	Council of Europe development bank	4 000,00
Romanet (HUSK)	22 805,91	VÚB zbierka	18 388,26
ART4ROM	6 657,18	2%	4 522,78
NDS projekt BUS	2 700,00	Verejná zbierka	23,33
NDS projekt Učme sa učiť sa	12 047,17	Príspevky fyzických osôb	5 137,23
		Kráľovohradecký kraj, ČR	914,50
		Friedrich Ebert Stiftung	2 179,85
		PAIRS	2 000,00
Spolu			1 057 492,79

Štatutárnemu orgánu združenia OZ ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj

Správa k účtovnej závierke.

Uskutočnila som audit príloženej účtovnej závierky združenia OZ ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2013, výkaz ziskov a strát za rok končiaci k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú prehľad významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz v súlade so zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a za interné kontroly, ktoré štatutárny orgán považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodpovednosť audítora

Mojou zodpovednosťou je vyjadriť stanovisko k tejto účtovnej závierke na základe môjho auditu. Audit som vykonala v súlade s medzinárodnými auditorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov mám dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby som získala primerané istenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasnou audítorskou je uskutočnenie postupov na získanie auditorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od úsudku audítora, vrátane posúdenia rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítora berie do úvahy interné kontroly relevantné na zostavenie účtovnej závierky účtovnej jednotky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz, aby mohol navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, nie však na účely vyjadrenia stanoviska k účinnosti interných kontrol účtovnej jednotky. Audit ďalej zahŕňa vyhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód ako aj primeranosti účtovných odhadov, ktoré urobil štatutárny orgán, ako aj vyhodnotenie celkovej prezentácie účtovnej závierky. Som presvedčená, že auditorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre môj auditorský názor.

Názor

Podľa môjho názoru, účtovná závierka poskytuje vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz finančnej situácie združenia OZ ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj k 31. decembru 2013 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

Ing. Eva Gazdová
Licencia SKAu č. 628

30. júna 2014
Ždiarska 5, Košice

ETP SLOVENSKO - CENTRUM PRE UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

Zemplínska 15/A

040 01 Košice, Slovensko

Tel/fax: +421 55 72 888 56-8

Web: www.etp.sk E-mail: etp@ke.etp.sk